

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **J.**, bývajúceho v M., zastúpeného M., advokátom vo V., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni v Bratislave**, Ul.29.augusta č.8, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 9.septembra 2009, č.k..23Sd/48/2008-77, takto

r o z h o d o l :

. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 9.septembra 2009, č.k..23Sd/48/2008-77 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

O d ô v o d n e n i e :

..Krajský súd v Nitre rozsudkom z 9..septembra 2009, č.k..23Sd/48/2008-77, potvrdil rozhodnutie z 9.januára 2008 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 19..mája 2008 (v rozsudku nesprávne uvedené 19.januára 2008) číslo X. V rozhodnutí z 9. januára 2008 číslo X odporkyňa uviedla, že podľa § 263a ods..1 písm..c) zákona č..461/2003 Z.z.. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) navrhovateľovi naďalej trvá nárok na čiastočný invalidný dôchodok podľa § 37 zákona č..100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom zabezpečení“) a nárok na výplatu čiastočného invalidného dôchodku v sume, určenej podľa predpisov účinných do 31..decembra 2003 vrátane zvýšenia podľa § 82 zákona o sociálnom poistení. Rozhodnutím z 19. mája 2008 číslo X. odporkyňa zmenila rozhodnutie z 9..januára 2008 v časti odôvodnenia, ktoré doplnila o ďalší odsek „Posúdenie Vášho zdravotného stavu ...“

..Krajský súd uvedeným rozsudkom potvrdil aj rozhodnutie z 24..marca 2009 číslo X. v spojení s rozhodnutím z 3. apríla 2009 číslo X., ktorými odporkyňa podľa § 263 ods. 1, § 112 ods. 2,6 a 9 zákona o sociálnom poistení a § 55 zákona o sociálnom zabezpečení

rozhodla, že navrhovateľovi patrí s účinnosťou od 21. januára 2009 na výplatu invalidný dôchodok a súčasne mu s účinnosťou od 6. júna 2009 odňala čiastočný invalidný dôchodok.

V odôvodnení uviedol, že podľa záverov posudkového lekára sociálneho poistenia bol navrhovateľ od 2. marca 2000 čiastočne invalidný v dôsledku ochorenia chrbtice pri postupnej stabilizácii cukrovky, po kompenzovaní a zmiernení príznakov ochorenia podžalúdkovej žľazy. Takýto stav navrhovateľa sa zhoršil až v januára 2009, kedy odborný lekár neurológ popísal ťažké zmeny na periférnych nervoch a cievach dolných končatín, ktoré svedčia o pokročilých komplikáciách cukrovky. Obsah zdravotnej dokumentácie však neobsahuje nálezy, ktoré by preukazovali takéto závažné zmeny skôr ako v januári 2009, o čom svedčia lekárske správy z 27. marca 2008, z 22. apríla 2008 a 10 marca 2009.

Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie obaja účastníci. Navrhovateľ žiadal odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a preskúmané rozhodnutia odporkyne zrušiť a vec vrátiť odporkyňi na ďalšie konanie lebo sú založené na nesprávnom závere o dátume vzniku invalidity. Poukázal na závery F.M. znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie internej medicíny, chorôb z povolania a toxikológie, ktoré sú uvedené v znaleckom posudku zo 6. februára 2009 č.6/2008. Z jeho záverov vyplýva, že došlo k zhoršeniu základného ochorenia navrhovateľa, a to cukrovky (ktorá sa minimálne od zistenia v lekárskej správe diabetologičky MUDr.D.G. z 26. marca 2004 zhoršila s chronickými organickými komplikáciami a nebola dostatočne kompenzovaná) ku ktorej sa pridružili viaceré komplikácie, najmä sensomotorická polyneuropathia, angioneuropathia, chronická pankreatitída s výraznou symptomatológioua opakujúce sa dyspeptické ťažkosti (lekárske správy gastroentelológa ..M.vertebrogénne ťažkosti, chronická vertebrogénna lumbalgia, chronický LIS Sy bilat..Susp., hernia intervert..discu L5/S1 (lekárska správa MUDr..Evy Bojdovej z 15. februára 2002), ťažká porucha statiky a dynamiky ThL chrbtice (lekárska správa neurológa MUDr. D. O. z 21. augusta 2006). Navrhovateľ tvrdil, že k zhoršeniu jeho zdravotného stavu došlo minimálne od rokov 2000 - 2004, kedy sa jeho zdravotný stav oproti lekárskej správe posudkového lekára z 29. júna 2000 opätovne zhoršil. Súčasne žiadal o priznanie náhrady trov odvolacieho konania.

.Odporkyňa odvolaním napadla výrok rozsudku krajského súdu v časti o trovách konania, ktorou jej bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania právnomu zástupcovi navrhovateľa v sume 685,03 €. Uviedla, že na základe výsledku sporu a s prihliadnutím na skutočnosť, že

navrhovateľ na pojednávaní súdu 29. apríla 2009 súhlasil s priznaním invalidného dôchodku až od 21. januára 2009 navrhovateľ nebol v spore úspešný, a preto nemá povinnosť nahradiť trovy konania právnomu zástupcovi navrhovateľa. Namietala aj výšku priznaných trov konania s poukazom na vykonané úkony.

Dôvody, ktoré uviedol navrhovateľ v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené.

Najvyšší súd ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Podľa § 263 ods..1 zákona o sociálnom poistení invalidný dôchodok a čiastočný invalidný dôchodok, ktoré boli priznané podľa predpisov účinných pred 1.januárom 2004, sa považujú po 31. decembri 2003 za invalidný dôchodok podľa tohto zákona v sume, v akej patrili k 31. decembru 2003 a vyplácajú sa aj po tomto dni za podmienok ustanovených predpismi účinnými do 31. decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 263a ods. 1 písm. c) uvedeného zákona poistencovi, ktorému bolo preskúmané trvanie invalidity podľa § 263 ods..2 účinného do 18. júla 2006, Sociálna poisťovňa preskúma trvanie invalidity a čiastočnej invalidity podľa zákona účinného do 31..decembra 2003, ak tento zákon neustanovuje inak, a rozhodne o trvaní nároku na výplatu invalidného dôchodku alebo čiastočného invalidného dôchodku v sume určenej podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 vrátane zvýšenia dôchodku prislúchajúceho podľa zákona účinného od 1. januára 2004, ak sa v takto určenej sume vypláca po preskúmaní trvania invalidity podľa § 263 ods. 2 účinného do 18..júla 2006 a trvá nárok na invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa zákona účinného do 31. decembra 2003.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods..1 zákona).

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je teda rozhodujúcou otázkou vplyvu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej

činnosti..Posúdenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa § 71 zákona pritom nemôže pozostávať len z podradenia zdravotného postihnutia, ktoré je podľa posudkového lekára rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu pod niektoré zdravotné postihnutie uvedené v prílohe č.4 (§ 71 ods. 5), ale je treba brať aj zreteľ na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí (§71 ods. 6) Pokles sa pritom posudzuje (§ 71 ods. 4) na základe lekárskejších správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja a liečby, komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Zo spisov a pripojenej zdravotnej dokumentácie nemožno nad akúkoľvek pochybnosť zistiť, kedy vznikla invalidita navrhovateľa. Pokiaľ odporkyňa vo svojom odvolaní tvrdí, že navrhovateľ na pojednávaní dňa 29. apríla 2009 súhlasil s priznaním invalidného dôchodku až od 21. januára 2009 je potrebné uviesť, že takáto skutočnosť zo zápisnice z pojednávania na krajskom súde 29. apríla 2009 nevyplýva. V zápisnici je uvedené, že navrhovateľovi bolo doručené rozhodnutie o priznaní invalidného dôchodku..S priznaním invalidného dôchodku súhlasil, ale namietal, že jeho invalidita nevznikla až 21.januára 2009, ale už skôr, lebo jeho zdravotný stav sa nezhoršil až od tohto dátumu, ale bol zhoršený od odňatia invalidného dôchodku..Uviedol, že s týmto rozhodnutím nesúhlasil ani v predchádzajúcom konaní, ktoré prebiehalo na Krajskom súde v Nitre pod sp.zn.13 Sd/41/2007.

Podľa názoru odvolacieho súdu z doteraz vykonaného dokazovania nemožno jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností dospieť k záveru, od ktorého dátumu navrhovateľ spĺňa podmienky zmeny čiastočnej invalidity na invaliditu. Zistenie dátumu vzniku invalidity od 29. januára 2009 podľa záverov posudkových orgánov sociálneho poistenia je nedostatočné. Krajský súd a ani odporkyňa nevenovali náležitú pozornosť zdravotnému stavu navrhovateľa, resp. jeho zisteniu, odkedy nastalo také zhoršenie, ktoré zodpovedalo zmene čiastočnej invalidity na invaliditu.

.Treba zdôrazniť, že odporkyňa má povinnosť rozhodovať na základe skutočného stavu veci. Za tejto situácie musí sama z úradnej povinnosti vykonať všetky dôkazy smerujúce k jeho riadnemu zisteniu. Dôkazy, ktoré sú podkladom jej rozhodnutí musia mať taký charakter, aby nebolo možné pochybovať o ich hodnovernosti a objektívnom posúdení skutočného stavu

veci..Dôkazom v konaní o dávkach podmienených dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom sú odborné nálezy, odborné posudky, znalecké posudky a stanoviská.

.V posudzovanej veci z obsahu administratívneho, súdneho a posudkového spisu vyplýva, že navrhovateľ je od r. 1987 liečený na cukrovku od začiatku dávkami inzulínu. Od roku 1993 poberal čiastočný invalidný dôchodok pre ochorenie chrbtice. Po pridružení zápalu podžalúdkovej žľazy došlo k zhoršeniu metabolických pomerov a k dekompenzácii cukrovky, čo viedlo k priznaniu invalidného dôchodku do 6. mája 2000, kedy sa príznaky ochorenia podžalúdkovej žľazy zmiernili a zostal naďalej navrhovateľovi čiastočný invalidný dôchodok.

.Navrhovateľ 23..novembra 2006 požiadal o invalidný dôchodok v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu. Rozhodnutím z 9..januára 2009 číslo X. odporkyňa realizovala rozsudok Krajského súdu v Nitre z 23. júla 2007, č.k..13 Sd/41/2007-26, ktorým krajský súd zrušil rozhodnutie odporkyne z 1. marca 2007 číslo X. podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec jej vrátil na ďalšie konanie preto, že preskúmaním uvedeného rozhodnutia nebolo možné zistiť na základe akých posudkových kritérií a akých skutkových okolností rozhodla odporkyňa o trvaní čiastočnej invalidity.

Odvolačí súd však z obsahu dávkového spisu a z pripojenej zdravotnej dokumentácie zistil, že ani rozhodnutie z 9. januára 2008 číslo X. uvedeným požiadavkám na riadne zistenie skutočného stavu veci nezodpovedá.

.Znalecký posudok F.M. zo 6. februára 2009, znalca z odboru zdravotníctva obsahuje zistenie, že navrhovateľovi sa po roku 2000 zhoršilo základné ochorenie, a to cukrovka s chronickými komplikáciami nervovými a cievnyimi, ktorú sa nepodarilo uspokojivo kompenzovať. Zhoršila sa mu ďalšia chronická komplikácia cukrovky, a to ochorenie ciev (diabetická angiopatia), ktorá sa prejavuje ischemickými zmenami, nedokrvenosťou dolných končatín pre ochorenie ciev (dokumentované Doplerovým vyšetrením aj klaudikačným syndrómom) so vznikom bolesti v lýtkach pri chôdzi, ako o tom svedčí cievne vyšetrenie z 23..októbra 2008..Došlo tiež k zhoršeniu ďalšej chronickej komplikácie cukrovky, ktorou je neuropatia. Uvedené ochorenie bolo v roku 2000 ľahšieho stupňa a v čase vypracovania posudku bolo už ťažkého stupňa.Navrhovateľ trpí aj na ochorenie chrbtice s vyžarovaním bolesti do ľavej dolnej končatiny, na chronickú pankreatitídu s výrazným dispeptickým syndrómom (zažívacie ťažkosti) so vznikom somatickej asthenie až kachexie..

.Doteraz vykonané dokazovanie vo veci preto nie je vyčerpávajúce a dostatočné. V uznesení, ktorým súd požiadal znalca F.M. o vypracovanie znaleckého posudku nežiadal znalca o určenie dátumu zhoršenia zdravotného stavu navrhovateľa na úroveň invalidity a neuložil mu povinnosť jeho zdravotný stav, prípadne invaliditu podľa hľadísk, vyplývajúcich z príslušných právnych predpisov. Rovnako nežiadal zistiť, ktoré ochorenia navrhovateľa spôsobili vznik jeho invalidity, kedy a podľa akých právnych predpisov mal znalec zmenu čiastočnej invalidity posudzovať. Úlohou súdu prvého stupňa preto bude v ďalšom konaní požiadať menovaného znalca o doplnenie jeho znaleckého posudku zo 6. februára 2009 o uvedené okolnosti s tým, že vezme do úvahy obsah lekárskej správy z 10. marca 2009, ktorou posudková komisia sociálneho zabezpečenia zaujala stanovisko k obsahu znaleckému posudku a rovnako aj vyjadrenie navrhovateľa zo 4. mája 2009 a tvrdenia, ktoré uviedol v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa. Vypracovaný doplnok znaleckého posudku je potrebné doručiť príslušnému posudkovému lekárovi sociálneho poistenia na zaujatie stanoviska.

.Iba po doplnení dokazovania krajským súdom v naznačenom smere a potom keď súd riadne zistí, ktoré rozhodnutia odporkyne sú predmetom konania, bude možné vo veci opätovne rozhodnúť o tom, ktoré z preskúmaných rozhodnutí je vecne správne, prípadne, či odporkyňa o podaných žiadostiach navrhovateľa na priznanie invalidného dôchodku (podľa § 29 ods. 3 zákona o sociálnom zabezpečení alebo podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení) má s poukazom na § 259 a2 § 263a ods..5 zákona o sociálnom poistení, opätovne rozhodnúť.

.Odvolací súd preto napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 221 ods.1 písm. h/ OSP). V novom rozhodnutí vo veci rozhodne znovu aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho a trov štátu (§ 224 ods. 3 OSP).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 27..októbra 2010

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová